

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ

підготовки бакалавра

Силабус освітнього компонента «СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ» підготовки бакалавра (першого рівня освіти)

Розробник: Сур'як А.В., доцент кафедри економіки і торгівлі к.е.н. доцент

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:
Аналітична економіка

Алла СУР'ЯК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол №6 від 12.01.2026 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) С1.01 Економіка Аналітична економіка Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
		Рік навчання 2
Кількість годин/кредитів ECTS 150/5		Семестр 4
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Сур'як Алла Володимирівна
 Науковий ступінь – кандидат економічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі
 Контактні дані: 066775 91 78 surjak.alla@vnu.edu.ua
 Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Сучасні економічні теорії» складено з урахування можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти першого рівня освіти бакалавр. Для формування системи економічних знань про сучасні теорії розвитку ринкової економіки сучасну форму виробництва, проблеми та шляхи ефективного використання обмежених економічних ресурсів, господарський вибір економічних суб'єктів та їх економічну поведінку.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента - формування системи знань про основні та альтернативні течії сучасної економічної теорії. З'ясування взаємозв'язку сучасної економічної політики з провідними теоретичними концепціями. Аналіз наукового внеску представників наукових шкіл у сучасну економічну теорію.

Завдання освітнього компонента - проводити порівняльний аналіз окремих доктрин, шкіл, течій сучасної економічної теорії. Використовувати результати досліджень сучасних вчених-економістів в економічній практиці та з врахуванням економічного досвіду провідних країн світу аналізувати конкретні економічні ситуації та пропонувати їх ефективні та раціональні шляхи вирішення з позицій різних шкіл сучасної економічної теорії.

3. Soft skills.

Розвиток soft skills допоможе здобувачам освіти ефективно застосовувати свої знання в майбутній професійній діяльності. 1. Критичне та аналітичне мислення Критична оцінка: Аналіз та інтерпретація. Логічне мислення: Вміння використовувати логіку та причинно-наслідкові зв'язки для пояснення економічних подій і наслідків. 2. Здатність до вирішення проблем Ідентифікація проблеми. 3. Ефективна комунікація: Взаємодія: Обмін знаннями. Прийняття зворотного зв'язку. 4. Увага до деталей Акуратність: Організованість: Вміння систематизувати та впорядковувати інформацію. 5. Адаптивність до економічного середовища. Гнучкість. Стійкість до змін: Готовність працювати в умовах постійних змін.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Неокейнсіанський та неокласичний напрям в сучасній економічній теорії						
Тема 1. Неокейнсіанський напрям в сучасній економічній теорії.	10	1	1	8	-	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 2. Сучасні теорії оптимального розподілу ресурсів.	12		1	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 3. Неокласичний напрям в сучасній економічній теорії.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 4. Розвиток неокласичного напрямку в сучасній економічній теорії.	13		2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Разом за модулем 1	49	2	6	38	3	30
Змістовий модуль 2. Розвиток неолибералізму в сучасній економічній теорії						
Тема 5. Сучасна теорія співвідношення факторів виробництва.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 6. Розвиток неолибералізму в сучасній економічній теорії.	13	1	2	10	-	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 7. Розвиток неоінституціоналізму у сучасних економічних теоріях.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Тема 8. Неоінституціоналізм та сучасна практика господарювання.	14	1	2	10	1	О (2), ДС(2), ДБ (2) РМГ(2) / 8
Разом за модулем 2	55	4	8	40	3	30
Змістовий модуль 3. Сучасні теорії формування поведінкової економіки						
Тема 9. Сучасна теорія суспільного вибору.	11	1	1	8	1	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 10. Сучасні теорії формування поведінкової економіки.	11	1	1	8	1	О (1), ДС(1), ДБ (1) РМГ(1) / 4
Тема 11. Новітні технології прикладного аналізу в сучасній економічній теорії.	12	1	2	8	1	О (2), ДС(2), ДБ (1) РМГ(1) / 6
Тема 12. Перспективи розвитку економічної теорії та практики господарювання.	12	1	2	8	1	О (1), ДС(1), ДБ (1) РМГ(1) / 4
Разом за модулем 3	46	4	6	32	4	20
Підсумкова контрольна робота						ПКР / 20 балів
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Методи контролю *: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О-опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, роботи в малих групах, тестування.
4. Контрольна перевірка знань за запитаннями для самоконтролю.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (<https://surl.li/cc/fgmabz>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді письмової відповіді на одне теоретичне питання (30 балів) та розв'язку двох ситуаційних вправ – по 35 балів кожне). Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Теорія економічного зростання.
2. Теорія нерівномірних поштовхів.
3. Теорія попиту.
4. Теорія життєвого циклу.

5. Метод затрати - випуск.
6. Неокейнсіанський напрям в сучасній економічній теорії.
7. Теорія оптимального розподілу ресурсів.
8. Загально рівноважна модель торгівлі Дж. – Е. Міда.
9. Теорія інвестицій g.
10. Модель ЛІНК та перспективи її використання.
11. Модель ринків з асиметричною інформацією.
12. Теорія неокласичного синтезу.
13. Модель загальної економічної рівноваги Ерроу - Дебре.
14. Теорема неможливості К. – Дж. Ерроу.
15. Теорія співвідношення факторів виробництва.
16. Концепція дуалістичної економіки з надлишком робочої сили.
17. Теорія промислової організації.
18. Неокласичний напрям в економічній нобелелогії.
19. Розвиток неолібералізму нобеліантами.
20. Концепція спонтанного характеру ринкового порядку.
21. Теорія економіки ринків.
22. Монетарна концепція.
23. Теорія раціональних очікувань.
24. Концепція непослідовності політики у часі.
25. Шведська школа макроекономіки.
26. Нова інституційна економічна теорія.
27. Неоінституціоналізм у теоріях нобеліантів.
28. Базова теорія економічної політики.
29. Теорія суспільного вибору.
30. Теорія людського капіталу.
31. Теорія оптимальних валютних зон.
32. Сучасна теорія портфельних інвестицій.
33. Теорія вартості капіталу Модільяні – Міллера.
34. Формування сучасної поведінкової економіки.
35. Поведінкова економічна теорія.
36. Теорія перспектив.
37. Економіка добробуту.
38. Кліометрія.
39. Система національних рахунків.
40. Рівновага Неша.
41. Методи аналізу економічних часових рядів.
42. Розподіл Ховельмо.
43. Модель життєвого циклу отримання доходів, навчання і споживання.
44. Аналіз дискретного вибору.
45. Новітні технології прикладного аналізу в економічній теорії.
46. Експериментальна економіка.
47. Модель ринків з асиметричною інформацією.
48. Модель Харрода-Домара та перспективи її використання в Україні.
49. Модель економічного зростання Р. – М. Солоу.
50. Теорія Хекшера - Уліна та перспективи її використання.

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перекладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Б'юкенен Д. М. Суспільні фінанси і суспільний вибір: два протилежних бачення держави / Д. М. Б'юкенен, Р. А. Макгрейв; [пер. з англ. А. Іщенка]. К. Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2021. 175 с.

2. Вінод Т. Якість економічного зростання / [Т. Вінод Томас В, Дайламі М., Дарешвар А. та ін.]; під ред. О. Кілієвич. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи»,. 2022. 350 с.

3. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. унт. 2020. 232 с. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/37013>.

4. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Теоретичні основи економічної політики : навчальний посібник. Київ : ФОП Гуляєва В. М., 2021. 306 с.

5. Основи економічної науки / Н. Мацелюх, О. Розум, І. Максименко, М. Теліщук. К.: Центр учбової літератури, 2022. 324 с.

6. Стігліц Д. Глобалізація та її тягар Джозеф Стігліц; [пер. з англ. А. Іщенка]. К. Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2020. 252 с.

Додаткова

1. Бродель Ф. Час світу / Ф. Бродель К. Основи, 2021. 631 с.

2. Волес В., Волес Г. Творення політики в Європейському Союзі / В. Волес Г. Волес К.«Основи», 2020. 871 с.

3. Економічна теорія. Політекономія / В. Семененко, Д. Коваленко, В. Бугас, О. Семененко. К.: Центр учбової літератури, 2021. 428 с.

4. Леоненко П. М. Сучасні економічні системи: Навч. посіб. / П. М. Леоненко, О. І. Черепніна. К. Знання, 2022. 429 с.

5. Олсен М. Влада і процвітання. Подолання комуністичних і капіталістичних диктатур / Мензур Олсен; [пер. з англ. А.Іщенко]. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2023. 174 с.

6. Франкел Б. Постіндустріальні утопісти/Пер. з англ. О. Юдина. К.: Ніка-центр, 2020.304 с.

7. Шумпетер, Й. А. Капіталізм, соціалізм і демократія /Пер. з англ. В. Ружицького та П. Тарашука. К. Основи, 2024. 340 с.

Інтернет-і ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

3. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

4. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

5. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>